

Luonnonsuojelulain uudistus

Pöytäkirja

Aika: maanantaina 29.11.2021, klo 9.00-10.30

Paikka: Teams

Osallistuja: Tarja Haaranen, pj.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Esko Hyvärinen, varapj.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Alexi Lehikoinen	Luonnontieteellinen keskusmuseo
Markku Vickholm	Metsähallitus
Eero Melantie	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Minna Mättö	Kuntaliitto
Anne Raunio	Suomen ympäristökeskus
Jari Salila	Oikeusministeriö
Vilppu Talvitie	Maa- ja metsätalousministeriö
Matti Kattainen	Suomen luonnonsuojeluliitto
Anna-Rosa Asikainen	Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
Raija-Leena Ojanen	WWF-Suomi
Heidi Lettojärvi	Energiateollisuus
Tiina Vuoristo	Metsäteollisuus ry
Tiina Lovisa Solbär	Saamelaiskäräjät
Tia Laine-Ylijoki-Laakso	Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto
Mirkka Saarela	Ympäristöministeriö, rakennetun ympäristön osasto
Arja Halinen	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Pasi Kallio, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Roosa Atula, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Läsnä:	
Leila Suvantola	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Pia Kärki	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja sellaisenaan.

3. Projektiryhmän ehdotus luonnonsuojelulakia koskevaksi hallituksen esitykseksi liitelakeineen

Pasi Kallio kertoi vesilain muutosta koskevasta esityksestä, ja Jari Salila (OM) täydensi. Osa jäsenistä oli lähettänyt huomioita vesilain muutosesitykseen. Erityisesti perusteluissa oli havaittu tiettyjä tarkennustarpeita. Todettiin, että selkeät väärinkäsitykset korjataan.

MMM totesi, että vesilain muutosesitykset ovat heille olennaisia. Todettiin, että muutokset ovat osa koko uudistusta, vaikka vesilakia koskeva ehdotus on valmisteltu OM:n virkatyönä.

4. Projektiryhmän jäsenten näkemykset ehdotuksesta

Pasi Kallio totesi, että loppuraporttiin on koottu koko projektiryhmän työ ja siihen liitetään vielä täydentävät ja eriävät mielipiteet, mukaan lukien projekti III:lle toimitetut mielipiteet. Todettiin, että asetukset valmistellaan vuonna 2022 ja niihin liittyy myös lausuntokierros.

MMM totesi, että asetusluonnokset olisi pitänyt tuoda työryhmälle aiemmin.

Projektiryhmän jäsenet esittivät ehdotuksesta kommentteja ja ilmoittivat, jättävätkö eriävän mielipiteen tai täydentävän lausuman ehdotukseen. Jäsenet kävivät puheenvuoroissaan myös läpi täydentävien lausumien ja eriävien mielipiteiden pääkohdat. Kirjallisesti nämä voidaan toimittaa jälkikäteen.

MTK ei kannata ilmastonmuutosta lain tavoitteena, tai luonnonsuojelun perustamisedellytyksissä.

Varovaisuusperiaatteen määrittely on kehittynyt, mutta on yhä vaikutuksiltaan epäselvää.

Luonnonsuojelusuunnittelun osalta strategian ohella myös toimintaohjelma tulisi hyväksyä valtioneuvostossa. MTK suhtautui kriittisesti yksityisen luonnonsuojelun perustamisen laajennukseen (Natura-alueet) ilman maanomistajan suostumusta. MTK ei myöskään kannata huomioonottoa tai luontotyyppien tiukkaa suojelua koskevaa säännöstä. MTK katsoi, että suojeltujen luontotyyppien listan laajentaminen on mahdollista, mutta tietyt luontotyypit voidaan suojella myös METSON puolella. Lajisuojelun osalta eläimen itse tekemää pesää koskeva säännös on epäselvä, ja poikkeusta koskevat säännökset osin puutteelliset. MTK totesi jättävänsä eriävän mielipiteen, ja on toimittanut eriävän mielipiteen myös projekti III:n osalta.

MMM kertoi vastustavansa ekologista kompensatiota, koska katsoi sen olevan hallitusohjelman vastainen.

Luontotyyppien määrittelyyn vain asetuksessa MMM suhtautui kielteisesti, eikä luontotyyppien huomioonottoa ja tiukkaa suojelua tulisi ottaa lakiin. Myös luontotyyppien rajausmenettelyä koskeva säännös on osin ongelmallinen, eikä vesilain luontotyyppien koskevia muutoksia käsitelty riittävästi työryhmässä. Lajisuojelun osalta MMM totesi, ettei se hyväksy ratkaisua, jossa pesintäaikaista hakkuuta pidetään säännösten vastaisina. Lajisuojelun poikkeuksissa teknistaloudellinen vaihtoehtomuus kiristäisi poikkeusluvan edellytyksiä, ja poikkeusten tulisi mahdollistaa myös lintujen hyödyntäminen. Lisäksi avustettu leviäminen tulisi kohdentaa vain luonnonsuojelualueille. Yksityistä luonnonsuojelualuetta ei tulisi voida perustaa ilman maanomistajan suostumusta. MMM ei myöskään kannata saamelaisia koskevaa kumulatiivisten kulttuurivaikutusten huomioonottoa, eikä FPIC-periaatteen sisällyttämistä

perusteluihin. MMM vastusti ilmastonmuutoksen hillintää osana luonnonsuojelulakia. MMM totesi jättävänsä eriävän mielipiteen ehdotukseen.

EK:n näkökulmat liittyvät erityisesti huomioonottovelvoitteeseen, valitusoikeuksien laajentamiseen valtakunnallisille järjestöille, ekologiseen kompensatioon ja malminetsintään. EK ilmoitti varauman eriävän mielipiteen jättämiselle.

WWF katsoi, ettei nykyinen laki ole estänyt uhanalaistumista, ja että olisi erittäin tärkeää saattaa luonnonsuojelulakia koskeva ehdotus eteenpäin. WWF kiitti tehdystä valmistelusta ja piti muun muassa luontopaneelia, malminetsintäkieltoa ja luontotiedon hallintaa hyvinä asioina. WWF myös toivoi, että MMM:n puolella tartutaan metsäluonnon tilan parantamiseen. WWF esitti kuitenkin selvilläolovelvoitteen palauttamista lakiin, huomioonottovelvoitteen palauttamista aiempaan muotoon ja malminetsintäkiellon laajentamista kaikkiin suojelualueisiin. WWF totesi toimittavansa täydentävän lausuman.

Metsäteollisuus katsoi, että useat ehdotukset eivät ole riittävän selkeitä ja ennakoitavia. Näitä ovat esimerkiksi ekologinen kompensatio, luontotyyppien suojelu, huomioonottovelvoite, tiukasti suojellut luontotyytit, säännös eläimen itse tekemästä pesästä, erityisesti suojeltavan lajin avustettu leviäminen, kansallisen biodiversiteettistrategian toimintaohjelman hyväksymismenettely, ilmastonmuutoksen hillintä ja saamelaisia koskevat kirjaukset sekä poikkeuslupasäätelyyn esitetyt muutokset. Metsäteollisuus ilmoitti jättävänsä eriävän mielipiteen.

LUOMUS painotti luontokadon etenemisen aiheuttamia ongelmia. LUOMUS katsoi, että esitys sisältää paljon positiivista suhteessa aiempaan lakiin ja pitää tärkeänä, että ilmastonmuutos on mukana. Myös laji- ja luontotyyppien suojelun parantaminen on tärkeää. LUOMUS kiittää tiedelähtöisestä valmistelusta ja harkitsee täydentävän mielipiteen jättämistä. LUOMUS totesi jättävänsä täydentävän lausuman eräistä yksityiskohdista suojelun vahvistamiseksi.

Kuntaliitto nosti esiin huomioon ottoa koskevan sääntelyn ongelmallisuuden ja totesi, että loppuraportin tulisi sisältää kunta-alatyöryhmän kuntaedustuksen. Kuntaliitto toimittaa yhdistetyn eriävän mielipiteen ja täydentävän lausuman.

SYKE kannatti esitettyjä ehdotuksia ja pitää lain modernisointia tärkeänä. SYKE kiitti myös valmistelun tiedelähtöisyydestä. SYKE katsoo, että ehdotuksessa on tingitty tavoitteista, kun huomioonottoa koskevaa säännöstä on heikennetty ja selvilläolovelvoite on poistettu. SYKE harkitsee täydentävän mielipiteen jättämistä.

Saamelaiskäräjät totesi, että saamelaiskäräjälain mukaiset neuvottelut ovat vielä kesken. Saamelaiskäräjät kiinnittää huomiota erityisesti saamelaiskulttuurin suojaa koskeviin esityksiin, luontotyyppisuojelelun vahvistamiseen, sektorilainsäädännön kehittämiseen ja perinteisen tiedon tukemiseen.

Suomen luonnonsuojeluliitto oli tyytyväinen esitykseen, mutta ei pitänyt sitä kaikilta osin riittävänä. SLL katsoi, että selvilläolo tulisi palauttaa ehdotukseen. Huomioon ottoa koskevan velvoitteen ehdotettu muotoilu on heikennetty

liikaa ja se tulisi palauttaa lausunnoilla olleeseen muotoon. Suomen luonnonsuojeluliitto harkitsee täydentävän lausuman jättämistä.

Metsähallituksen luontopalvelut piti esitystä tärkeänä. MH totesi, että tarvitaan esitettyjä uusia elementtejä, mutta se olisi toivonut vielä joidenkin yksityiskohtien tarkentamista. MH totesi, ettei se esitä täydentävää lausumaa.

Puheenjohtaja totesi, että MTK, MMM, EK, Metsäteollisuus ja Kuntaliitto esittävät eriävät mielipiteet. WWF, Luomus, SYKE ja SLL esittävät täydentävät mielipiteet. Saamelaiskäräjälain mukaiset neuvottelut ovat vielä kesken.

Ohjausryhmä kokoontuu 30.11. Täydentävät ja eriävät mielipiteet pyydetään toimittamaan 7.12. mennessä.

5. Loppuraportti

Käsiteltiin kohdan neljä yhteydessä.

6. Muut asiat

- a. Hankkeen päättymisestä tiedottaminen: tiedotetaan koko aineistosta, kun täydentävät ja eriävät mielipiteet on saatu.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti tehdystä työstä ja päätti kokouksen klo 10.30.